

ลำดับที่ ๒ เรื่อง

ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งกำหนดจำนวนเงินค่าปรับ อันเนื่องจากการที่
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายได้ที่นอกเหนือจากเงินเดือน*

สาระสำคัญ :

ศาลปกครองแห่งสหพันธ์เพิกถอนคำสั่งกำหนดจำนวนเงินค่าปรับ อันเนื่องจากการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายได้ที่นอกเหนือจากเงินเดือน ศาลเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะขัดกับหลักความเสมอภาค

รายละเอียดของเรื่อง :

หลังจากที่มีการบัญญัติข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใส (Transparenzregeln) ไว้ในพระราชบัญญัติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Abgeordnetengesetz) และระเบียบสภาผู้แทนราษฎร (Geschäftsordnung des Bundestages) ว่าจะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายได้ที่ได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน และอาชีพใดก็ตามที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ห้ามเปิดเผยรายชื่อของคู่สัญญาหรือผู้จ้างก็ให้ใส่รายละเอียดในส่วนรายชื่อว่าเป็นรายชื่อก่อนปิด ซึ่งรายละเอียดของรายได้ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะถูกเปิดเผยเป็นรูปแบบอย่างเป็นทางการและในเว็บไซต์ของสภาผู้แทนราษฎร กรณีความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใสกับสถานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำพิพากษาลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ว่าข้อบังคับดังกล่าวชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กรณีพิพาทในคดีเกิดขึ้นเนื่องจากผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒ ท่าน และประกอบอาชีพทนายความปฏิเสธที่จะชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเงินรายได้ที่นอกเหนือจากเงินเดือนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยอ้างหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าผู้ประกอบอาชีพทนายความตามสำนักงานทนายความได้รับยกเว้นไม่ต้องเปิดเผยเกี่ยวกับรายได้ ผู้ฟ้องคดีจึงถูกปรับตามข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใส เพราะแม้ผู้ฟ้องคดีจะประกอบอาชีพทนายความแต่ก็ไม่ได้ทำงานในสำนักงานทนายความ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้พิจารณาว่าการไม่เปิดเผยรายละเอียดของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง เป็นการผิดต่อหน้าที่ตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับความโปร่งใสหรือไม่ และให้เพิกถอนคำสั่งกำหนดค่าปรับ ศาลปกครองแห่งสหพันธ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลพิจารณาว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำที่ผิดต่อหน้าที่ตามระเบียบข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใสหรือไม่นั้น ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าหน้าที่การให้ข้อมูลตามระเบียบข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใสกับหน้าที่

* แปลและสรุปความจากคำพิพากษาศาลปกครองแห่งสหพันธ์ เลขที่ BverwG 6 A 3/09 v. 30.09.2009 วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ โดย นายเชิดวุฒิ สนิทมูลบูรณ์ พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ ศูนย์สนับสนุนวิชาการคดีปกครอง สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

ในการปกปิดข้อมูลของอาชีพทนายความนั้นมิได้ขัดกัน เพราะระเบียบข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใส มีมาตรการที่รัดกุมเพียงพอในการปกปิดข้อมูลตามหน้าที่ของทนายความ และในกรณีที่มีข้อยกเว้น ก็เป็นการยกเว้นโดยชอบตามระเบียบข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใสแล้ว ศาลจึงสั่งยกคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ศาลปกครองพิจารณาว่าการไม่เปิดเผยรายละเอียดของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง เป็นการผิดต่อหน้าที่ตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับความโปร่งใสหรือไม่

กรณีคำสั่งกำหนดค่าปรับ ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าทนายความที่ทำงานตามสำนักงานทนายความได้รับการยกเว้นไม่ต้องเปิดเผยรายละเอียด แต่ทนายความที่ไม่ได้ทำงานในสำนักงานทนายความต้องเปิดเผยรายละเอียดนั้น เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของระเบียบข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใส ซึ่งประสงค์จะให้มีการเปิดเผยรายละเอียดของรายได้ทุกอย่างที่นอกเหนือจากเงินเดือน อีกทั้งการที่มีการยกเว้นให้กับทนายความที่ทำงานในสำนักงานทนายความก็เป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้อย่างชัดเจนและไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดีเรียกร้องให้ปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีให้เท่าเทียมกับทนายความที่ทำงานในสำนักงานทนายความนั้น ศาลเห็นว่ากรณีนี้ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากการยกเว้นการเปิดเผยรายละเอียดรายได้ของทนายความที่ทำงานในสำนักงานทนายความไม่ชอบด้วยกฎหมาย สมาชิกแทนราษฎรต้องเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในกรณีดังกล่าวให้เท่าเทียมกัน โดยต้องให้ทนายความที่ทำงานในสำนักงานทนายความต้องอยู่ภายใต้บังคับของระเบียบข้อบังคับในเรื่องความโปร่งใสด้วย และในกรณีที่มีคำสั่งกำหนดค่าปรับนั้นเป็นคนละกรณีกับการพิจารณาว่าผู้ฟ้องคดีผิดต่อหน้าที่หรือไม่ และศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าจากการปฏิบัติของผู้ถูกฟ้องคดีในกรณีการกำหนดค่าปรับ เป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองแห่งสหพันธ์จึงเพิกถอนคำสั่งกำหนดค่าปรับ
